

СХВАЛЕНО

Рішенням педагогічної ради

Протокол від «___» _____ 2026р. №___

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ від «___» _____ 2026р. №___

В.о. директора

_____ Людмила ШАРАПА

ПОЛОЖЕННЯ**(оновлене)**

**про запобігання та протидію насильству
та жорстокому поводженню з дітьми
в Черкаському міському академічному ліцеї «Перспектива»**

*(розроблено відповідно до Постанови КМУ від 19 листопада 2025 р. № 1513
«Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого
поводження з дітьми»,*

*Постанови КМУ від 4 червня 2025 р. №658 «Про затвердження Типової програми
унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми» та
наказу МОНУ від 18.06.2026 р. №961 «Про внесення змін до Порядку
реагування на випадки булінгу (цькування) та Порядку застосування заходів
виховного впливу»)*

ЗМІСТ

ВСТУП

- I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**
- II. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ**
- III. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ НАД ДІТЬМИ**
- IV. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ**
- V. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОBOB'ЯЗКИ ЗАСТУПНИКА КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ З ВИХОВНОЇ РОБОТИ**
- VI. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОBOB'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ**
- VII. ПОВНОВАЖЕННЯ БАТЬКІВ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ**
- VIII. ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ**
- IX. МЕХАНІЗМИ ПОДАННЯ ПОВІДОМЛЕНЬ**
- X. КОМІСІЯ З РОЗГЛЯДУ ВИПАДКІВ НАСИЛЬСТВА ТА/АБО ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ**
- XI. ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ**
- XII. ПОРЯДОК УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ І ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ РИЗИКІВ**
- XIII. ВЗАЄМОДІЯ З УСТАНОВАМИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ**
- XIV. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)**
- XV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ**

ВСТУП

Положення визначає основні напрями, порядок організації та здійснення заходів щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Черкаському міському академічному ліцеї «Перспектива», виявлення, реагування та унеможливлення будь-яких форм насильства та жорстокого поводження з дітьми, забезпечення захисту їхніх прав, свобод, безпеки, честі та гідності, механізми взаємодії учасників освітнього процесу та відповідальних установ.

Положення є обов'язковим для виконання керівником, педагогічними, адміністративними та іншими працівниками закладу освіти, а також застосовується у взаємодії з батьками (законними представниками), здобувачами освіти та уповноваженими органами.

Метою цього документа є створення безпечного, дружнього до дитини освітнього середовища, унеможливлення випадків насильства, забезпечення належного реагування та захисту прав і свобод дитини.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми (далі – Положення) спрямоване на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження з дітьми в Черкаському міському академічному ліцеї «Перспектива». Положення розроблено на основі:

- Законів України: «Про освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства»;
- Постанов Кабінету Міністрів:
 - «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті» від 22.08.2018 №658,
 - «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження» від 28.07.2021 № 775;
 - «Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми» від 19.11.2025 р. №1513;

- «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми» №658 від 04.06.2025;
- Наказів Міністерства освіти та науки України:
 - від 28.12.2019 р. №1646 «Порядок застосування заходів виховного впливу»;
 - від 18.06.2026 р. №961 «Про внесення змін до Порядку реагування на випадки булінгу (цькування) та Порядку застосування заходів виховного впливу».

1.2. Завдання Положення:

- запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- формування у працівників Черкаського міського академічного ліцею «Перспектива» відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження з дітьми у всіх сферах діяльності;
- забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми.
- надання дітям інформації про їхні права та механізми захисту.
- підвищення обізнаності педагогічних працівників, дітей та батьків щодо питань протидії насильству. Забезпечення співпраці закладу освіти з органами соціального захисту, службами у справах дітей, правоохоронними органами та іншими установами.

1.3. Це Положення визначає порядок дій в ЧМЛ «Перспектива» щодо унеможливлення будь-яких видів насильства та жорстокого поводження з дітьми, створення безпечного, вільного від насильства середовища, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства, забезпечення оперативного їх розгляду та реагування. У зв'язку з цим запроваджується система моніторингу ефективності заходів із запобігання насильству та передбачено щорічне оцінювання ризиків щодо насильства в освітньому середовищі.

1.4. Суб'єктами виконання цього Положення є:

- керівник закладу освіти, який забезпечує організацію та контроль виконання вимог Порядку реагування;
- педагогічні, адміністративні та інші працівники закладу освіти, які у зв'язку з виконанням професійних обов'язків контактують з дітьми;
- комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми, створена у закладі освіти;
- здобувачі освіти як особи, права та безпека яких підлягають захисту;
- батьки або інші законні представники дитини;
- служби у справах дітей, органи Національної поліції, заклади охорони здоров'я, центри соціальних служб та інші органи й установи, визначені законодавством.

II. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

У цьому Положенні терміни вживаються у значеннях, визначених Конституцією України, законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також Наказом Міністерства освіти та науки України від 18.06.2026 р. №961 «Про внесення змін до Порядку реагування на випадки булінгу (цькування) та Порядку застосування заходів виховного впливу», Порядком реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1513 та від 4 червня 2025 р. № 658, зокрема:

Дитина — особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно із законом до неї не застосовується інший вік набуття правосуб'єктності.

Насильство щодо дитини — будь-які дії або бездіяльність фізичного, психологічного, сексуального чи економічного характеру, що вчиняються стосовно дитини або за її присутності та завдають або можуть завдати шкоди її фізичному, психічному, моральному здоров'ю, свободі, честі, гідності чи нормальному розвитку.

Безпечне освітнє середовище - сукупність умов у закладі освіти, що унеможлиблюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою

ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Здорове освітнє середовище – сукупність умов, заходів і правил у закладі освіти, що спрямовані на формування культури здорового способу життя (знань, навичок, здатності та усвідомленої потреби) в усіх учасників освітнього процесу і зміцнення здоров'я здобувачів освіти у безпечному освітньому середовищі, зокрема шляхом організації оптимального розподілу рухової активності, фізичних та інтелектуальних навантажень і відпочинку, психологічного та/або психолого-педагогічного супроводу, формування культури особистої гігієни, здорового харчування, безпекового, екологічного мислення та поведінки, у тому числі в інформаційному просторі, культури діалогу та ненасильницької, безконфліктної комунікації, проведення профілактичних і просвітницьких заходів, застосування ергономічних підходів у створенні освітнього середовища.

Жорстоке поводження з дітьми – будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини.

Насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

Домашнє насильство – діяння фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають чи проживали однією сім'єю, але не перебувають чи не перебували у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає або проживала особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, а також погрози вчинення таких діянь.

Види насильства :

Економічне насильство - форма насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування,

перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

Психологічне насильство - форма насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

Сексуальне насильство - форма насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

Фізичне насильство - форма насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Нехтування потребами дитини (занедбання) — незабезпечення батьками, законними представниками або іншими відповідальними особами базових потреб дитини у догляді, харчуванні, медичній допомозі, освіті, безпеці та емоційній підтримці.

Оцінка ризиків — комплексний процес збору, аналізу та узагальнення інформації про обставини життя дитини з метою визначення рівня небезпеки, ймовірності повторення насильства та прийняття обґрунтованих рішень щодо її захисту.

Реагування на випадок насильства або жорстокого поводження — сукупність невідкладних, міжвідомчих, організаційних, соціальних, психологічних, медичних і правових заходів, спрямованих на негайне припинення насильства, забезпечення безпеки дитини та відновлення її прав.

Булінг (цькування) — психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із

застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками колективу закладу освіти, або дитиною стосовно іншого учасника цього колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси постраждалої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків.

Постраждала дитина — дитина, яка зазнала насильства, жорстокого поводження або перебуває в ситуації загрози їх вчинення.

Кривдник — особа, яка вчинила або щодо якої є обґрунтована підозра у вчиненні насильства чи жорстокого поводження з дитиною.

Свідок — особа, яка була очевидцем насильства або якій відомі будь-які обставини, що стосуються випадку насильства.

Кібербулінг (насильство) - форма булінгу, що вчиняється за допомогою електронних засобів комунікації.

Протидія булінгу (насильству) - система заходів, що здійснюються керівництвом закладу, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на припинення насильства, надання допомоги та захисту постраждалий особі, а також на належне розслідування випадків насильства.

Суб'єкти реагування — органи та установи освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури, фізичної культури і спорту, служби у справах дітей, правоохоронні органи, а також інші суб'єкти, визначені законодавством, що здійснюють заходи з попередження та реагування на випадки насильства.

Систематичність – вчинення насильства два і більше разів протягом року.

Посадова особа – керівник та працівники ліцею, у тому числі педагогічні працівники, медичні працівники, тренери та інші працівники, які взаємодіють з дітьми.

ІІІ. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ НАД ДІТЬМИ

Запобігання та протидія насильству і жорсткому поводженню з дітьми у закладі здійснюються на засадах пріоритету прав та найкращих інтересів дитини, нульової толерантності до будь-яких форм насильства, своєчасного реагування, міжвідомчої взаємодії та конфіденційності.

Основними заходами щодо запобігання насильству над дітьми є:

3.1. Превентивні заходи:

- затвердити Положення (оновлене) про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми. Використання Типової програми під час його розроблення є обов'язковим;

- затвердити форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з додатком 1 до Типової програми;

- затвердити форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) згідно з додатком 2 до Типової програми або ведення обліку внутрішніх інцидентів (повідомлень про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною) в інший спосіб за рішенням закладу освіти. У разі потреби керівник закладу освіти може визначати відповідальну особу, яка реєструватиме повідомлення в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду;

- затвердити форми анкети анонімного опитування для дітей згідно з додатком 3 до Типової програми;

- інформувати учасників освітнього процесу про захист дітей від усіх форм насильства, зокрема домашнього насильства, експлуатації, булінгу, найгірших форм дитячої праці або інших проявів жорстокого поводження з дитиною;

- затвердити та довести до відома учасників освітнього процесу правила безпечної поведінки та етичних норм спілкування;

- проводити оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в діяльності закладу освіти, вживати заходи, необхідні для їх усунення або мінімізації;

- враховувати ризики насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників закладу освіти.

3.2. Заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організувати доступні та безпечні способи повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

- оперативно реагувати за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми (далі – повідомлення).

3.3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організувати заняття, інші навчальні заходи для працівників та інших фахівців, які контактують з дітьми;

- організувати інформаційні сесії для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);
- залучати батьків, інших законних представників дитини (проводити батьківські збори, розповсюджувати інформаційні матеріали).

3.4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:

- забезпечити регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);
- збирати інформацію для зворотного зв'язку (проводити анкетування дітей, батьків, працівників);
- аналізувати інциденти (вивчати випадки насильства для запобігання повторенню).

3.5. Заходи з інформування:

- розмішувати інформаційні матеріали (плакати, брошури із контактами служб допомоги, контактні номери телефонів для анонімного звернення) у доступних місцях для дітей та їхніх законних представників.
- інформувати учасників освітнього процесу про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- забезпечити функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

IV. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ

Керівник закладу освіти забезпечує реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії насильству і жорстокому поводженню з дітьми та несе персональну відповідальність за створення безпечного освітнього середовища.

Керівник закладу освіти:

1. Забезпечує виконання цього Положення, а також вимог законодавства України щодо захисту прав та інтересів дитини, організовує контроль за дотриманням затверджених процедур запобігання та реагування на випадки насильства.
2. Створює та очолює Комісію з розгляду випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми, затверджує її персональний склад, визначає порядок роботи та забезпечує належні умови для виконання покладених на неї завдань.
3. Організовує негайне реагування на кожен випадок або повідомлення про можливе насильство, зокрема:

- забезпечує першочергову безпеку дитини;
 - ініціює проведення оцінки ризиків;
 - ухвалює рішення щодо невідкладних заходів захисту.
4. Забезпечує інформування та взаємодію з відповідними суб'єктами реагування, у тому числі:
- Службою у справах дітей;
 - підрозділом Національної поліції;
 - закладами охорони здоров'я та соціального захисту;
5. Забезпечує надання допомоги постраждалій дитині, зокрема шляхом:
- організації психологічної підтримки;
 - сприяння отриманню медичної, соціальної та правової допомоги;
 - недопущення повторної травматизації дитини в процесі реагування.
6. Гарантує дотримання принципів конфіденційності та захисту персональних даних усіх учасників випадку, у тому числі постраждалої дитини, заявника та ймовірного кривдника.
7. Організовує профілактичну роботу у закладі освіти, а саме:
- проведення інформаційно-просвітницьких заходів;
 - навчання та інструктажі працівників щодо виявлення ознак насильства та алгоритмів реагування;
 - інформування батьків або законних представників дітей з питань захисту прав дитини.
8. Забезпечує ведення обліку та документування випадків насильства, контроль за виконанням рішень Комісії та реалізацією заходів реагування.
9. Вживає заходів щодо усунення причин і умов, що сприяли виникненню випадків насильства або жорстокого поводження з дітьми у закладі освіти.
- Керівник закладу освіти має право:
- ініціювати проведення позачергових засідань Комісії;
 - залучати до розгляду випадків фахівців інших установ та організацій у межах законодавства;
 - ухвалювати управлінські рішення, спрямовані на забезпечення безпеки дитини.
- Керівник закладу освіти несе персональну відповідальність за:
- неналежне виконання або невиконання обов'язків щодо запобігання та протидії насильству над дітьми;
 - несвоєчасне реагування на випадки насильства;

- порушення прав дитини під час розгляду таких випадків, відповідно до законодавства України;

У разі виявлення ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною керівник суб'єкта:

- невідкладно, у строк, що не перевищує трьох годин, повідомляє про виявлення ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною (в письмовій формі, зокрема за допомогою електронної комунікації) батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей за місцем розташування суб'єкта з одночасним інформуванням про це територіального органу Служби у справах дітей;
- скликає засідання Комісії не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення.

V. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗАСТУПНИКА КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ З ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Заступник керівника закладу освіти з виховної роботи здійснює діяльність із запобігання та протидії насильству і жорстокому поводженню з дітьми в межах повноважень, визначених посадовою інструкцією, цим Положенням та наказами керівника закладу освіти.

Заступник керівника з виховної роботи:

1. Безпосередньо організовує та координує профілактичну роботу у закладі освіти, спрямовану на запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми.
2. Планує, організовує та проводить:
 - виховні, інформаційно-просвітницькі та профілактичні заходи для здобувачів освіти;
 - роботу з формування навичок безпечної поведінки та ненасильницького спілкування;
 - заходи з підвищення обізнаності учасників освітнього процесу щодо форм насильства та шляхів звернення по допомогу.
3. Координує діяльність класних керівників, педагогів-організаторів, соціального педагога, практичного психолога з питань профілактики насильства.
4. Сприяє ранньому виявленню ознак насильства або ризику його вчинення, узагальнює отриману інформацію та невідкладно інформує керівника закладу освіти.

5. Бере участь у роботі Комісії з розгляду випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми, виконує доручення керівника закладу освіти щодо реалізації рішень Комісії.
6. Забезпечує взаємодію з батьками або законними представниками здобувачів освіти з питань профілактики насильства, у тому числі шляхом проведення консультацій, батьківських зборів, тематичних зустрічей.
7. Організовує ведення відповідної документації в межах своїх повноважень, дотримуючись вимог щодо конфіденційності та захисту персональних даних.
8. Сприяє створенню в закладі освіти безпечного, психологічно комфортного освітнього середовища.

Заступник керівника з виховної роботи не несе персональної відповідальності за загальну систему реагування, але відповідає за:

- належне виконання покладених на нього функцій;
- своєчасне інформування керівника закладу освіти про виявлені ризики або факти насильства;
- якість та системність профілактичної роботи.

Відповідальність за загальну організацію запобігання та реагування на випадки насильства і жорстокого поводження з дітьми покладається на керівника закладу освіти.

VI. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОBOB'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Працівники закладу освіти зобов'язані:

1. Дотримуватися принципу нульової толерантності до насильства, не допускати будь-яких форм фізичного, психологічного, сексуального чи економічного насильства, булінгу (цькування), дискримінації або приниження гідності дитини.
2. Поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу; настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства.
3. Формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України; формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.

4. Захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачів освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам.
5. Додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу, виконувати свої посадові обов'язки.
6. Негайно повідомляти керівника закладу освіти або визначену відповідальну особу про будь-які відомі або підозрювані факти насильства, жорстокого поводження чи загрози їх вчинення щодо дитини, незалежно від джерела отримання такої інформації.
7. Сприяти забезпеченню безпеки дитини, у тому числі шляхом:
 - негайного припинення впливу ймовірного кривдника в межах своїх повноважень;
 - створення безпечних умов перебування дитини у закладі освіти до прибуття уповноважених осіб.
8. Дотримуватися принципів конфіденційності, не розголошувати інформацію про постраждалу дитину, заявника або ймовірного кривдника, крім випадків, передбачених законодавством.
9. Сприяти захисту прав та законних інтересів дитини, брати участь у реалізації заходів допомоги та підтримки постраждалої дитини відповідно до рішень керівника закладу освіти або Комісії.
10. Співпрацювати з суб'єктами реагування, у тому числі зі службами у справах дітей, органами опіки та піклування, правоохоронними органами, закладами охорони здоров'я та соціального захисту — у межах своїх повноважень.
11. Проходити обов'язкове навчання, інструктажі та підвищення кваліфікації з питань запобігання та протидії насильству над дітьми, виявлення його ознак та алгоритмів реагування.
12. Дотримуватися етичних норм професійної діяльності, уникати дій або висловлювань, що можуть спричинити повторну психологічну травматизацію дитини.
13. Брати участь у профілактичній роботі з формування безпечного освітнього середовища, відповідно до посадових обов'язків та доручень керівника закладу освіти.

Працівникам закладу освіти забороняється:

- приховувати факти насильства або жорстокого поводження з дітьми;
- здійснювати самотійне «з'ясування стосунків» з дитиною або ймовірним кривдником поза встановленою процедурою;
- чинити тиск на дитину з метою відмови від повідомлення про насильство.

Працівники закладу освіти несуть відповідальність за невиконання або неналежне виконання обов'язків щодо запобігання та протидії насильству над дітьми відповідно до законодавства України.

Працівники закладу освіти мають право на:

- захист професійної честі і гідності;
- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь – якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

Працівники Черкаського міського академічного ліцею «Перспектива» у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;
- надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;
- повідомити директору закладу та одному з батьків або іншим законним представникам дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитині, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження з дитиною.

VII. ПОВНОВАЖЕННЯ БАТЬКІВ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Батьки (або інші законні представники дитини)мають право:

- захист відповідно до законодавства прав та законних інтересів здобувачів освіти;
- отримання інформації про діяльність закладу освіти, результати навчання своїх дітей, результати оцінювання якості освіти в закладі освіти та його освітньої діяльності;
- подавати керівнику закладу освіти (у разі вчинення жорстокого поводження з дитиною керівником закладу освіти – засновнику закладу освіти та/або уповноваженому ним органу (особі)) усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого

поводження з дитиною, а також стосовно інших учасників освітнього процесу, вимагати невідкладного (протягом однієї доби з моменту надходження) реагування на такі випадки;

- отримання інформації щодо порядку та умов проходження їхньою дитиною, яка постраждала від насильства або жорстокого поведіння, відповідних програм для таких осіб.

Батьки (або інші законні представники дитини) зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства.

VIII. ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Здобувачі освіти зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку;
- повідомляти адміністрацію про факти насильства та жорстокого поведіння з дітьми свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

IX. МЕХАНІЗМИ ПОДАННЯ ПОВІДОМЛЕНЬ

Черкаський міський академічний ліцей «Перспектива» забезпечує функціонування механізму подання повідомлень, який передбачає:

- інформування дітей та їх батьків або інших законних представників дитини, працівників ліцею про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;
- забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення;
- відповідальна особа для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми реєструє повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечує його підготовку до розгляду;
- директор ліцею розглядає повідомлення протягом однієї доби з дня його надходження;
- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною директор ліцею невідкладно у строк, що не перевищує трьох годин, повідомляє про це батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, а також вживає заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Х. КОМІСІЯ З РОЗГЛЯДУ ВИПАДКІВ НАСИЛЬСТВА ТА/АБО ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

З метою своєчасного, всебічного та об'єктивного реагування на випадки насильства та/або жорстокого поводження з дітьми у закладі освіти створюється Комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми (далі — Комісія).

Комісія є постійно діючим колегіальним органом закладу освіти та діє відповідно до цього Положення, Постанови Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1513 та інших нормативно-правових актів.

Склад та організація роботи Комісії.

Комісія створюється наказом керівника закладу освіти, який:

- затверджує персональний склад Комісії;
- визначає голову, заступника голови та секретаря Комісії;
- встановлює порядок її роботи.

Головою Комісії є керівник закладу освіти або уповноважена ним особа. До складу Комісії можуть входити:

- заступник керівника закладу освіти з виховної роботи;
- практичний психолог та/або соціальний педагог;
- класний керівник або інший педагог, який безпосередньо працює з дитиною;
- представник батьківського самоврядування (за згодою);
- інші фахівці закладу освіти.

За потреби до участі в роботі Комісії можуть залучатися представники Служби у справах дітей, органів опіки та піклування, закладів охорони здоров'я, соціального захисту, правоохоронних органів та інших суб'єктів реагування.

Комісія в межах своїх повноважень:

1. Розглядає повідомлення, заяви та іншу інформацію про випадки або загрозу насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.

2. Забезпечує проведення оцінки ризиків для дитини, визначає рівень небезпеки та можливість повторного насильства.

3. Розробляє та ухвалює рішення щодо заходів реагування, спрямованих на:

- негайне забезпечення безпеки дитини;
- надання допомоги та підтримки постраждалій дитині;
- попередження повторних випадків насильства.

4. Готує пропозиції керівнику закладу освіти щодо:

- інформування відповідних суб'єктів реагування;
- застосування управлінських та організаційних заходів;
- коригування індивідуальної роботи з дитиною.

5. Контролює виконання прийнятих рішень та ефективність заходів реагування.

Порядок роботи Комісії:

Засідання Комісії скликається невідкладно після отримання інформації про можливий випадок насильства або жорстокого поводження з дитиною.

Засідання Комісії є правомірним за умови присутності більшості її членів.

Рішення Комісії приймаються відкритим голосуванням простою більшістю голосів та оформлюються протоколом.

Протоколи засідань Комісії зберігаються у закладі освіти з дотриманням вимог щодо конфіденційності та захисту персональних даних.

Принципи діяльності Комісії.

Діяльність Комісії ґрунтується на принципах:

- пріоритету найкращих інтересів дитини;
- законності та об'єктивності;
- конфіденційності;
- недопущення дискримінації та повторної травматизації дитини;
- міжвідомчої взаємодії.

Комісія забезпечує повагу до честі, гідності та прав усіх учасників розгляду випадку.

Відповідальність

Члени Комісії несуть відповідальність за:

- дотримання вимог законодавства;
- своєчасність та обґрунтованість прийнятих рішень;
- нерозголошення конфіденційної інформації.

XI. ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ

Інформаційні матеріали включають:

- пам'ятки для дітей про їх права та способи захисту від насильства, булінгу та жорстокого поводження;
- плакати, буклети та інші наочні матеріали з алгоритмами дій у випадку насильства;
- інформацію для батьків або законних представників про форми насильства, способи його попередження, порядок звернення за допомогою;
- методичні рекомендації для педагогів та персоналу щодо виявлення ознак насильства та реагування на них;
- контакти суб'єктів реагування (служби у справах дітей, поліція, медичні установи, психологічна підтримка, соціальні служби).

Форми поширення інформаційних матеріалів:

- розміщення на інформаційних стендах закладу освіти;
- розповсюдження в друкованому та електронному вигляді;
- розміщення на офіційному вебсайті та внутрішніх ресурсах закладу;

- проведення тематичних уроків, тренінгів, лекцій, бесід, інформаційних хвилин для учнів;

- організація зустрічей та консультацій для батьків, законних представників та працівників закладу освіти.

Відповідальні за підготовку та поширення інформаційних матеріалів:

- керівник закладу освіти – за організацію та контроль;
- заступник керівника з виховної роботи – за безпосередню організацію профілактичної роботи та інформаційної кампанії;
- педагогічні працівники, психологи, соціальний педагог – за проведення просвітницьких заходів.

Принципи роботи з інформаційними матеріалами:

- достовірність та відповідність законодавству України;
- доступність для дітей різного віку та рівня розвитку;
- конфіденційність інформації про конкретні випадки насильства;
- регулярне оновлення та адаптація матеріалів відповідно до сучасних потреб та ризиків.

Контроль та оцінка ефективності інформаційної роботи:

- керівник закладу забезпечує регулярний моніторинг наявності, якості та актуальності інформаційних матеріалів;
- оцінка ефективності проводиться через опитування учнів, педагогів, батьків, аналіз кількості звернень та випадків виявлення ризиків насильства;
- результати моніторингу використовуються для коригування профілактичної роботи та інформаційних заходів.

ХІІ. ПОРЯДОК УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ І ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ РИЗИКІВ

12.1. З метою унеможливлення насильства або жорстокого поводження з дітьми директор та відповідальна особа забезпечує виявлення поведінки дітей, працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю, яка потенційно може призводити до насильства та жорстокого поводження.

12.2. Недопустимою вважається поведінка, що може призводити до порушення права дитини на повагу до її особистості, гідне ставлення.

12.3. Індикаторами, які можуть вказувати на потенційні ризики спричинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, є використання тону голосу, який

може сприйматися як залякування або образа, використання принизливих коментарів стосовно дітей та в присутності дітей, застосування покарань до дитини, а також інші індикатори.

12.4. З метою унеможливлення ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною працівники закладу повинні не допускати фізичного контакту з дитиною, якщо він не є необхідним відповідно до змісту заходів або видів діяльності з дитиною.

12.5. У разі коли передбачається фізичний контакт з дитиною, який є необхідним відповідно до змісту заходів з дитиною, такий контакт проводиться у присутності не менше однієї повнолітньої особи, крім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

12.6. Унеможливлення насильства та жорстокого поводження включає регулярне оцінювання ризиків, пов'язаних з насильством та жорстоким поводженням з дітьми, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації, із забезпеченням подальшого моніторингу та контролю, а також перегляд запроваджених заходів з унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

12.7. Якщо за результатами розгляду повідомлення:

1) виявлено ознаки насильства та жорстокого поводження з дитиною, керівник та відповідальна особа з постійно діючу комісію аналізує причини та умови, які могли сприяти або стати підставою для порушення прав дитини;

2) не виявлено ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною, інформація, викладена в повідомленні, аналізується на предмет наявності ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною та вживаються заходи до унеможливлення настання таких ризиків.

12.8. Оцінку ризиків здійснюють:

- адміністрація закладу освіти;
- практичний психолог та соціальний педагог;
- класні керівники (у межах роботи зі своїми класами);
- у разі потреби – створюється комісія (робоча група) з оцінки ризиків. із залученням сторін, зокрема дітей.

12.9. Етапи проведення оцінки ризиків:

1. Підготовчий етап:

- збір інформації про умови навчання, виховання та перебування дітей у закладі;

- аналіз середовища (класи, гуртки, позакласні заходи, територія).

2. Виявлення факторів ризику:

- наявність випадків булінгу чи конфліктів серед учнів;
- ознаки домашнього насильства чи неогляду дитини;
- відсутність належного контролю під час перебування дітей у закладі;
- педагогічні практики, що можуть містити елементи приниження чи тиску;
- неналежний психологічний клімат у класах та педагогічному колективі.

3. Методи збору інформації:

- анкетування учнів, батьків та педагогів (анонімне);
- індивідуальні та групові бесіди;
- спостереження у класах та під час перерв;
- аналіз звернень, повідомлень та зареєстрованих інцидентів.

4. Оцінювання рівня ризиків:

- високий ризик (наявність підтверджених випадків насильства або жорстокого поводження);
- середній ризик (виявлені передумови, конфлікти, ознаки психологічного тиску);
- низький ризик (відсутні прояви, але є окремі фактори, що потребують профілактики).

5. Розробка заходів реагування:

- для високого ризику – термінове інформування відповідних служб, забезпечення захисту дитини;
- для середнього ризику – проведення профілактичних заходів, корекційних занять, робота з батьками;
- для низького ризику – підтримання сприятливого середовища, інформаційно-просвітницька робота.

6. Періодичність оцінки ризиків:

- планово – двічі на рік (на початку та в кінці навчального року);
- позапланово – у разі надходження повідомлень про насильство чи різке погіршення психологічного клімату.

Про невиконання, неналежне виконання керівником закладу та відповідальними особами повноважень щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми може бути повідомлено уповноваженій особі (координатору) в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, на яких покладено функції щодо забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

ХІІІ. ВЗАЄМОДІЯ З УСТАНОВАМИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

Заклад освіти забезпечує взаємодію з іншими державними та недержавними установами з метою запобігання насильству та жорсткому поводженню з дітьми, оперативного реагування на випадки насильства та надання комплексної допомоги постраждалій дитині.

Взаємодія здійснюється на засадах законності, конфіденційності, пріоритету прав дитини та міжвідомчої координації.

Суб'єкти взаємодії.

Заклад освіти співпрацює з наступними установами та організаціями:

1. Служби у справах дітей — забезпечення захисту прав дітей, оцінка ризиків, участь у розробці та реалізації заходів реагування.
2. Органи опіки та піклування — підтримка родин, контроль умов проживання та виховання дітей, участь у заходах профілактики насильства.
3. Правоохоронні органи — виявлення, документування та розслідування фактів насильства, захист дитини в разі загрози її життю чи здоров'ю.
4. Заклади охорони здоров'я — надання медичної допомоги, проведення обстежень постраждалих дітей, фіксація травм.
5. Соціальні служби та установи соціального захисту — психологічна та соціальна підтримка дитини та сім'ї, організація тимчасового забезпечення безпеки дитини.
6. Психологічні та освітні центри — проведення консультування, корекційної роботи та профілактичних заходів.
7. Громадські та благодійні організації — додаткові програми підтримки дітей та сімей, інформаційно-просвітницька діяльність.

Форми взаємодії.

1. Обмін інформацією та консультації з суб'єктами реагування відповідно до вимог законодавства та конфіденційності.
2. Спільне планування та проведення профілактичних та просвітницьких заходів.
3. Координація дій у разі виявлення випадків насильства, включаючи участь у проведенні оцінки ризиків та розробці індивідуальних планів захисту дитини.

4. Регулярне проведення нарад, робочих зустрічей та обмін досвідом між закладом освіти та відповідними установами.

Обов'язки закладу освіти у взаємодії з установами.

1. Негайне повідомлення відповідних суб'єктів реагування про кожен випадок або загрозу насильства, у межах встановлених законодавством строків.

2. Надання необхідної інформації та документів для оцінки ризиків і здійснення заходів захисту дитини.

3. Співпраця у реалізації заходів захисту та підтримки постраждалої дитини, зокрема забезпечення участі дитини в необхідних процедурах.

4. Виконання рекомендацій та рішень суб'єктів реагування щодо попередження насильства та захисту дитини.

5. Ведення обліку та фіксація всіх етапів взаємодії, з дотриманням вимог конфіденційності та захисту персональних даних.

Контроль та оцінка ефективності взаємодії.

1. Керівник закладу освіти забезпечує контроль своєчасності, якості та ефективності взаємодії з установами.

2. Оцінка ефективності взаємодії здійснюється шляхом аналізу своєчасності реагування на випадки насильства, рівня захисту дітей, результатів профілактичної роботи та якості обміну інформацією з суб'єктами реагування.

3. Результати оцінки використовуються для вдосконалення процедур взаємодії та підвищення рівня безпеки дітей у закладі освіти.

XIV. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

1. Реагування на випадки булінгу здійснюється на принципах законності, забезпечення найкращих інтересів дитини, конфіденційності, недопущення повторної травматизації та невинуватості до встановлення факту правопорушення уповноваженими органами.
2. Усі повідомлення про булінг (розкриті або анонімні) підлягають обов'язковому обліку та розгляду.
3. Повідомити про випадок булінгу або підозру щодо його вчинення має право будь-який учасник освітнього процесу (здобувачі освіти, батьки/законні представники, педагогічні та інші працівники).
4. Інформація може передаватися в усній або письмовій формі через такі канали:
 - особисте звернення до уповноваженої особи закладу (чи керівника);
 - електронну пошту закладу або онлайн-форму на сайті;
 - спеціальну «Скриньку довіри» для письмових звернень (зокрема анонімних).
5. Усі повідомлення реєструються уповноваженою особою в Журналі обліку повідомлень про випадки насильства та булінгу в день їх надходження (або в перший робочий день, якщо звернення надійшло у неробочий час).
6. Працівник закладу освіти, який виявив випадок булінгу або отримав відповідне звернення, зобов'язаний:
 - негайно вжити заходів для припинення деструктивної поведінки та усунення небезпечного впливу;
 - за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної медичної допомоги;
 - за наявності загрози життю чи здоров'ю залучити працівників Національної поліції;
 - невідкладно повідомити керівника закладу освіти та відповідальну особу.
7. Керівник закладу освіти розглядає зареєстроване повідомлення протягом 1 доби з моменту його реєстрації.

8. У разі виявлення ознак насильства чи загрози здоров'ю дитини керівник закладу протягом 3 годин письмово інформує:

- уповноважений підрозділ Національної поліції України;
- Службу у справах дітей;
- батьків або інших законних представників дитини.

9. Якщо у повідомленні відсутні прямі ознаки гострого насильства, ситуація аналізується на предмет наявності ризиків, та вживаються превентивні заходи для їх усунення.

10. Розгляд ситуацій щодо булінгу здійснюється Комісією з розгляду випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми закладу освіти.

11. Засідання Комісії скликається керівником закладу та проводиться у строк, що не перевищує 10 робочих днів з дня отримання повідомлення.

12. Під час розгляду випадку Комісія:

- з'ясовує обставини події, оцінює потреби учасників конфлікту (постраждалого, кривдника, свідків);
- заслуховує думку дитини (із забезпеченням її психологічного комфорту, за участю практичного психолога/соціального педагога та законних представників). Зміст висловленої дитиною позиції обов'язково фіксується у матеріалах справи;
- розробляє та затверджує заходи виховного впливу, психолого-педагогічного супроводу та відновлення взаємин.

Примітка: Встановлення юридичного факту вчинення адміністративного правопорушення (булінгу) належить до компетенції суду. Комісія закладу оцінює обставини, вживає заходів із захисту дитини та надає підтримку у межах освітнього процесу.

13. За результатами рішення Комісії розробляється індивідуальний план підтримки, який охоплює:

- психологічну допомогу та підтримку постраждалій дитині та свідкам;
- корекційну та роз'яснювальну роботу з кривдником для коригування деструктивної поведінки (за згодою батьків);
- проведення заходів щодо нормалізації мікроклімату в дитячому колективі.

14. Застосування заходів, спрямованих на примирення сторін, допускається виключно за добровільною згодою постраждалої дитини та її батьків, за умови відсутності ризику повторного насильства та за рекомендацією практичного психолога.

15. Моніторинг стану виконання прийнятих рішень та динаміки взаємин учасників здійснюється психологічною службою та відповідальною особою закладу.

16. У разі недосягнення очікуваного результату або повторення випадків тиску Комісія переглядає план заходів та вживає додаткових заходів (в тому числі звернення до органів поліції чи служб у справах дітей).

17. Працівники закладу освіти несуть персональну відповідальність за приховування фактів булінгу відповідно до чинного законодавства України.

XV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми набирає чинності з дня його затвердження наказом керівника.

2. Положення є обов'язковим для виконання всіма працівниками закладу, учасниками освітнього процесу та підлягає оприлюдненню у доступних для ознайомлення місцях.

3. У разі внесення змін до чинного законодавства України, що регулює питання запобігання та протидії насильству, до Положення вносяться відповідні зміни.

3.1. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради, вносяться за ухвалою педагогічної ради закладу освіти і вводяться в дію наказом керівника закладу.

4. Контроль за виконанням Положення здійснює директор (або в.о.директора) або уповноважена ним особа.

5. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання вимог цього Положення несуть працівники закладу освіти згідно з чинним законодавством України.